

Merkezi Yönetim Bütçesi

Mayıs 2023

Şakir Turan

turans@tskb.com.tr

Emre Aylar

aylare@tskb.com.tr

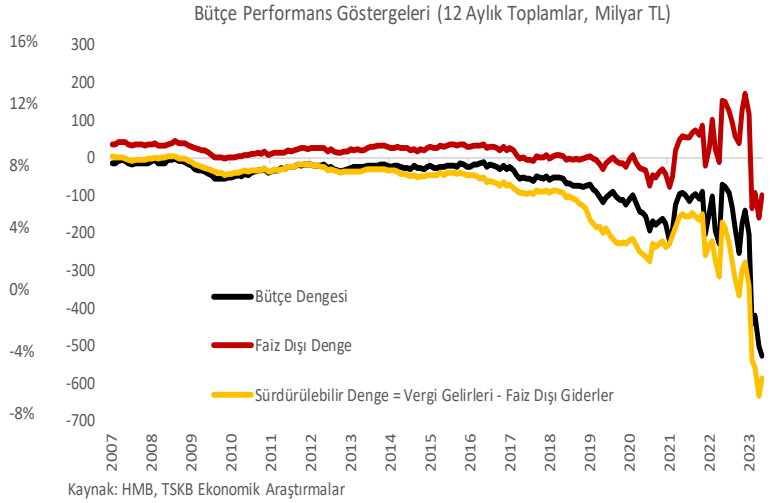
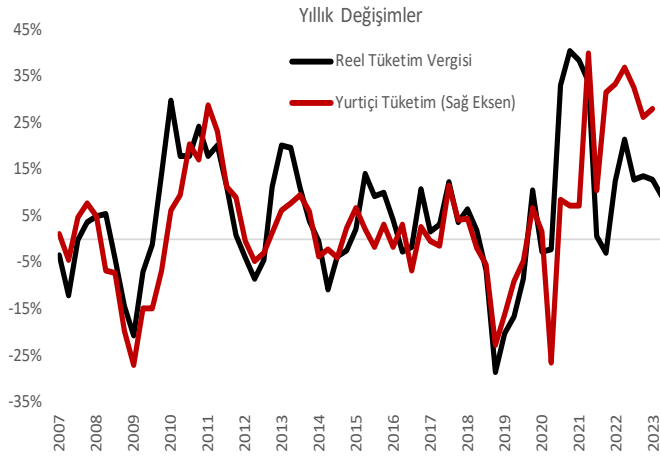
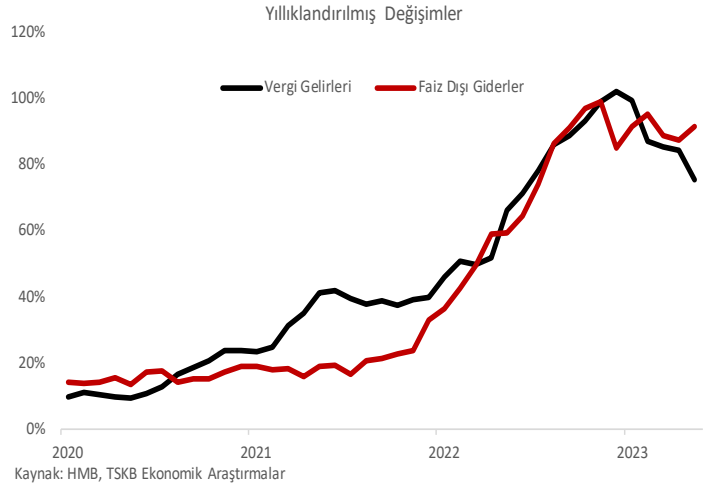
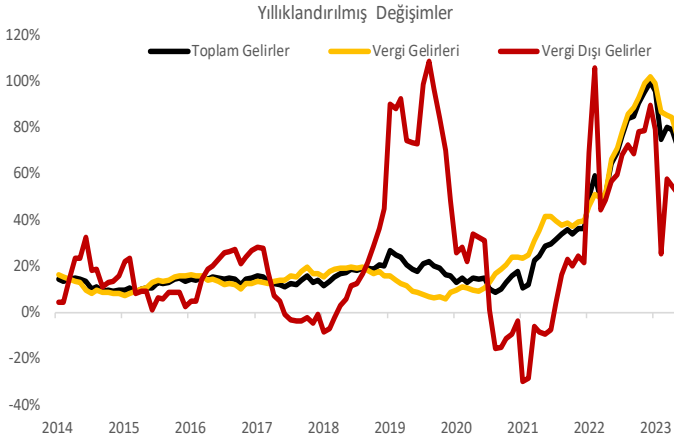
Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

	May 22	May 23	Değişim	Oca-May.22	Oca-May.23	Değişim	2023 Bütçe Tahmini	2023 Bütçe Gerçekleşme Oranı
Gelirler	317,753	549,424	72.9%	1,084,391	1,612,124	48.7%	3,810,149	42.3%
Vergi	289,718	507,414	75.1%	881,156	1,371,153	55.6%	3,199,534	42.9%
Vergi Hariç	28,036	42,010	49.8%	203,235	240,971	18.6%	610,615	39.5%
Harcamalar	173,777	430,518	147.7%	959,773	1,875,715	95.4%	4,469,570	42.0%
Faiz-dışı	155,865	327,804	110.3%	837,887	1,637,846	95.5%	3,903,974	42.0%
Faiz	17,912	102,714	473.4%	121,885	237,869	95.2%	565,596	42.1%
Faiz Dışı Fazla	161,888	221,620		246,504	-25,722		-93,825	
Bütçe Dengesi	143,977	118,906		124,618	-263,590		-659,421	

Merkezi yönetim bütçe performansı Mayıs'ta karışık bir tablo çizdi. Tahakkuk bazlı sonuçlar nakit gerçekleştirmelerle karşılaştırıldığında gelirlerde ve faiz dışı giderlerde aşağı yönlü, faiz giderlerinde ise yukarı yönlü ayrıştı. Bu sonuçlarla toplam gelirler Mayıs'ta yıllık bazda %72,9 artarak 549,4 milyar TL olurken, toplam giderler %147,7 artışla 430,5 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Böylece 2022 Mayıs'ta 144,0 milyar TL olan genel bütçe fazlası 2023'ün aynı ayında nakit gerçekleştirmelerin işaret ettiğinin altında kalarak 118,9 milyar TL oldu. Aynı dönemde, tahakkuk bazlı faiz giderleri yıllık bazda %473,4 artarken, faiz dışı fazla yine nakit gerçekleştirmelerin işaret ettiğinin altında geldi. Ancak faiz dışı fazla yıllık bazda iyileşme gösterdi ve 161,9 milyar TL'den 221,6 milyar TL'ye yükseldi. Gelirler tarafında yine vergi dışı gelirlerin performansının sınırlı kaldığı görülürken, vergi kalemlerinde ayrışan performanslar sürdü. Mayıs'ta toplam vergi dışı gelirler yıllık bazda %49,8 artış ile görece yavaş kaldı. Geçen yıl Mayıs'ta 3,2 milyar TL olan negatif reel faiz ile ihraç edilen menkul kıymetlerin primli satış gelirleri bu yıl Mayıs'ta sadece 797,6 milyon TL olurken, faizler, paylar ve cezalarda artış %40,1 gelerek toplam vergi dışı gelirlerindeki artışı sınırladı. Vergi alt kalemlerinde ise ayrışan performanslar kaydedildi. En hızlı yıllık bazda artış %113,1 ile banka ve sigorta muameleleri vergisinde olurken, bunu %107,9 ile damga vergisi ve %103,9 ile özel tüketim vergisi (ÖTV) izledi. Dahilde alınan katma değer vergisi (KDV) yıllık bazda %71,6 artarken, ithalat üzerinden alınan KDV'de artış %56,1 seviyesinde kaldı. Bu sonuçlarla tüketim üzerinden alınan vergilerin toplamı yıllık bazda nominal olarak %75,0 artarken, reel olarak artış %25,4 ile geçen yıl ortalarındaki seviyesine yaklaştı. Gelir vergisi %99,1 artarken, kurumlar vergisinde yıllık bazda artış %68,3'de kaldı.

Giderler tarafında ise yüksek faiz giderinin yanında borç verme ile mal ve hizmet alımı dışındaki faiz hariç kalemlerdeki hızlı artışlar dikkat çekti. Mayıs'ta faiz giderleri 2022'deki seviyesinin 5,7 katı olurken, nakit gerçekleştirmelerin işaret ettiğinden oransal olarak daha az, ancak tutarsal olarak daha yüksek gerçekleşti. Aynı dönemde iki ana kalem dışında faiz dışı giderlerde yüksek artışlar yaşandı. Toplam faiz dışı giderler yıllık bazda %110,3 artış kaydetti. Sermaye transferleri %195,3 ile en hızlı artan kalem olmayı sürdürürken, bunu %149,2 ile sermaye giderleri, %133,8 ile cari transferler ve %116 ile personel giderleri izledi. Sosyal Güvenlik Kurumlarına (SGK) devlet primi giderleri (%97,6) ile mal ve hizmet alım giderleri (%66,4) toplam faiz dışı giderlerin altında artarken, borç verme kalemi %10,2 azalarak gider tarafını sınırlayan tek ana kalem oldu. Boru Hatları ile Petrol Taşıma Şirketi'ne (BOTAŞ) ne cari transferler içerisinde ne de borç verme kaleminden bir aktarım yapılırken, Kur Korunmalı Mevduat (KKM) uygulamasından kaynaklı gider 1,6 milyar TL seviyesinde gerçekleşti.

Mayıs ayında tüketim üzerinden alınan vergi tahsilatlarında ayrışma olsa da toplamda güçlü artışların genel olarak devam ettiği görülüyor. Bu durum hem iç talebin dirençli kaldığını hem de fiyat baskısında iyileşmenin sınırlı kalabileceğini işaret ediyor. Bununla birlikte, negatif faizli ihraç edilen enflasyona endeksli tahvillerden elde edilen gelirlerin azalması toplamda bütçe gelir artışını sınırladı. Giderler tarafında ise hızlı artışların seçim ve deprem nedeniyle sürdüğü dikkat çekiyor. Mayıs sonuçlarıyla birlikte, ilk beş ayda gelirler %48,7 artarken, giderlerde %95,4 ile daha yüksek oranlı artış meydana geldi. Bu sonuçlarla 2022 Ocak-Mayıs döneminde 124,6 milyar TL fazla veren bütçe dengesinde 2023'ün aynı döneminde 263,6 milyar TL açık oluştu. Geçen yıl aynı dönemde 246,5 milyar TL fazla veren faiz dışı denge ise 25,7 milyar TL açık verir konuma geldi. Önümüzdeki dönemde gelirlerde iç talebin seyrine bağlı bir miktar yavaşlama olabilir. Giderler tarafında ise deprem sonrası yeniden inşaat faaliyetlerinden dolayı yine güçlü artışların sürebileceğini değerlendiriyoruz. Bu ortamda harcamalarda kayda değer tasarruf tedbirleri almak kolay olmayabileceği için 2023 yılında bütçenin geçen yıla kıyasla daha zayıf bir performans kaydedebileceğini öngörüyoruz.

TSKB
Danışmanlık Hizmetleri
Ekonomik Araştırmalar
 ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr
 MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81
 FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE
 Tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2023 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.